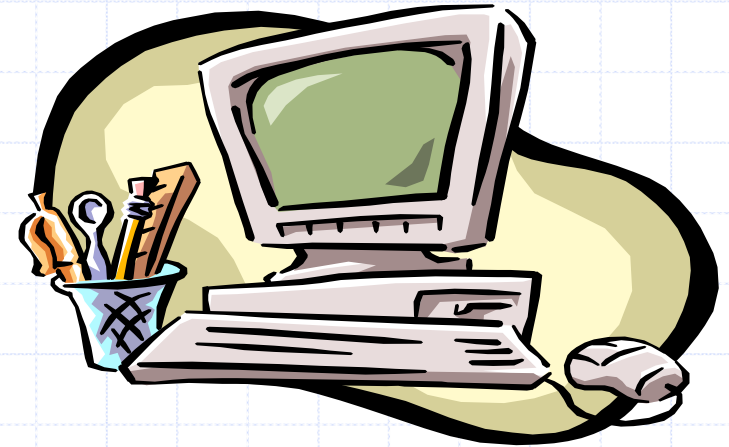

Mgr. Miroslav JANDA

LITERATURA

Vyskočilová E.: Psychosomatická kondice jako základ schopnosti vychovávat

Vyskočil I.: psychosomatický základ veřejného vystupování , jeho studium a výzkum

Maňák, Švec : Výukové metody

Švec V.: Monitorování a rozvoj pedagogických dovedností

Šimoník Oldřich. *Začínající učitel.* 1.vydání Brno:Masarykova univerzita
1994.ISBN 80-210-0944-6

Švec Vlastimil. *Pedagogická příprava budoucích učitelů.* 1 vydání Brno.Paido
1999.ISBN 80-85931-70-2

Kyriacou,Chris. *Klíčové dovednosti učitele.* 1.vydání Praha:Portál 1996.ISBN
80-7178-022-7

Teorie výukových metod. *Grantový projekt MŠMT ČR*
406000710.Brno:Masarykova univerzita

Rogers

Teorie a metodika výchovy – PEDAGOGIKA II.

Doporučená literatura

Bendl, S. Školní kázeň. Metody a strategie. Praha: ISV, 2001, 267 s. ISBN80-85866-80-3.

Bůžek, A., Michalík J. Informatorium (nejen) o právech dítěte. Olomouc: UP, 2000. 170 s. IS 244-0054-5.

Cangelosi, J. S. Strategie řízení třídy. Praha: Portál, 1994, 289 s. ISBN 80-7178-083-9.

Čáp, J. Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy. Praha: ISV, 1996, 302 s. ISBN 80-85 866-1

Horká, H. Teorie a metodika ekologické výchovy. Brno: Paido, 1996, . ISBN80-85931-33

Horká, H. Výchova pro 21. století. Brno: Paido, 2000, 127s. ISBN80-85931-85-0.

Karnsová, M. Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem. Praha: Portál, 1995, 151 s. 7178-032- 7.

Kolář, M. Skrytý svět šikanování ve školách. Praha: Portál, 1997. 127 s. ISBN 80-7178-123

Kolektiv. Texty ke studiu otázek výchovy. Brno: MU, 1992, 147 s. ISBN80-210-0432-0

Kolektiv. Texty ke studiu otázek výchovy II. Brno: MU, 1994, 67 s.. ISBN 80-901737-8-0.

Kraus, B., Poláčková, V. et al. Člověk, prostředí, výchova. Brno: Paido, 2001, 199 s. ISBN 8 004-2

Kučerová, S. Úvod do pedagogické antropologie a axiologie. Brno: MU, 1993. ISBN 80-210-

Kučerová, S. Obecné základy mravní výchovy. Brno: MU, 1993. ISBN 80-210-0183-6.

Kučerová, S. Obecné základy estetické výchovy. Brno: MU, 1993. ISBN 80-210-0220-4.

Kučerová, S. Člověk, Hodnoty, Výchova. Prešov: Grafotlač, 1996. 231 s. ISBN 80-85668-3

DOVEDNOSTI I.

1 Aby byly kroky objektivní,
znalost problému je na místě.

2 Diagnostické otázky : JAK? CO?
PROČ? KOHO? KDY? PODMÍNKY?
EFEKTY?

JAK? CO? PROČ? KOHO? KDY?
PODMÍNKY? EFEKTY?

3 Za tím účelem je nezbytné znát
okolnosti, administrativu, povinnou
dokumentaci, skladbu ve třídě, IŽ,
SPU,

OTÁZKY

ZDROJE

KOMPONENTY

NAPIŠTE

PROČ

*FUNKCE A
CÍLE*

KOHO

*CHARAKTER
UČÍCÍCH*

CO

OBSAH

KDY

ČAS

JAK

*METODY A
POSTUPY*

PODMÍNK
Y

ORGANIZACE

EFEKTY

*KONTROLA
HODNOCENÍ*

OTÁZKY	ZDROJE	KOMPONENTY
PROČ	ÚSTAVA ČR	FUNKCE A CÍLE
KOHO	KATALOGOVÉ LISTY	CHARAKTER UČÍCÍCH
CO	UČEBNÍ PLÁNY : ZÁKLADNÍ ŠKOLA OBECNÁ ŠKOLA NÁRODNÍ ŠKOLA OBČANSKÁ ŠKOLA ALTERNATIVNÍ VÝUKA A HODNOCENÍ	OBSAH
KDY	ČASOVÉ PLÁNY : ROZVRŽENÍ UČIVA DO ROČNÍKŮ, TÝDNŮ	ČAS
JAK	MODEL Y VÝUKY : PEDOCENTRICKÝ PEDEUTCENTRICKÝ INTERAKTIVNÍ HUMANITNĚ -KREATIVNÍ	METODY A POSTUPY
PODMÍNKY	ŠKOL.ZÁK 5612004,5632004,,BÍLÁ KNIHA	ORGANIZACE
EFEKTY	KLASIFIKAČNÍ ŘÁD	KONTROLA HODNOCENÍ⁶

Základní pedagogické dovednosti

1.PLÁNOVÁNÍ A PŘÍPRAVA

2.REALIZACE VYUČOVAČÍ HODINY

3.ŘÍZENÍ HODINY

4.KLIMA TŘÍDY

5.KÁZEŇ

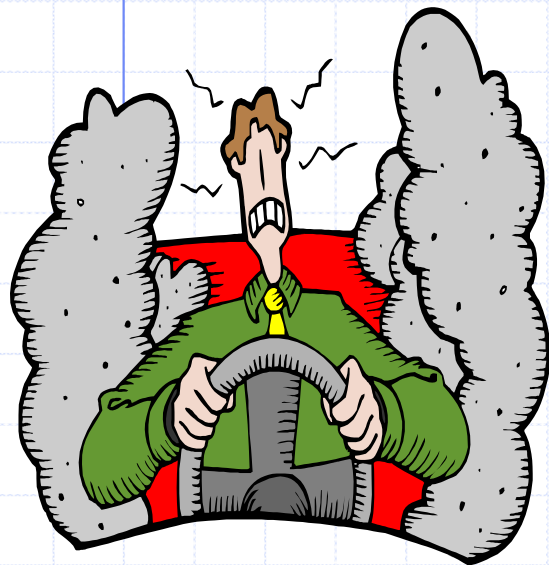
6.HODNOCENÍ PROSPĚCHU ŽÁKA

**7.REFLEXE A SEBEREFLEXE
(EVALUACE) VLASTNÍ PRÁCE**

FUNKCE UČITELE

◆ DOPLŇTE Z VLASTNÍCH ZKUŠENOSTÍ

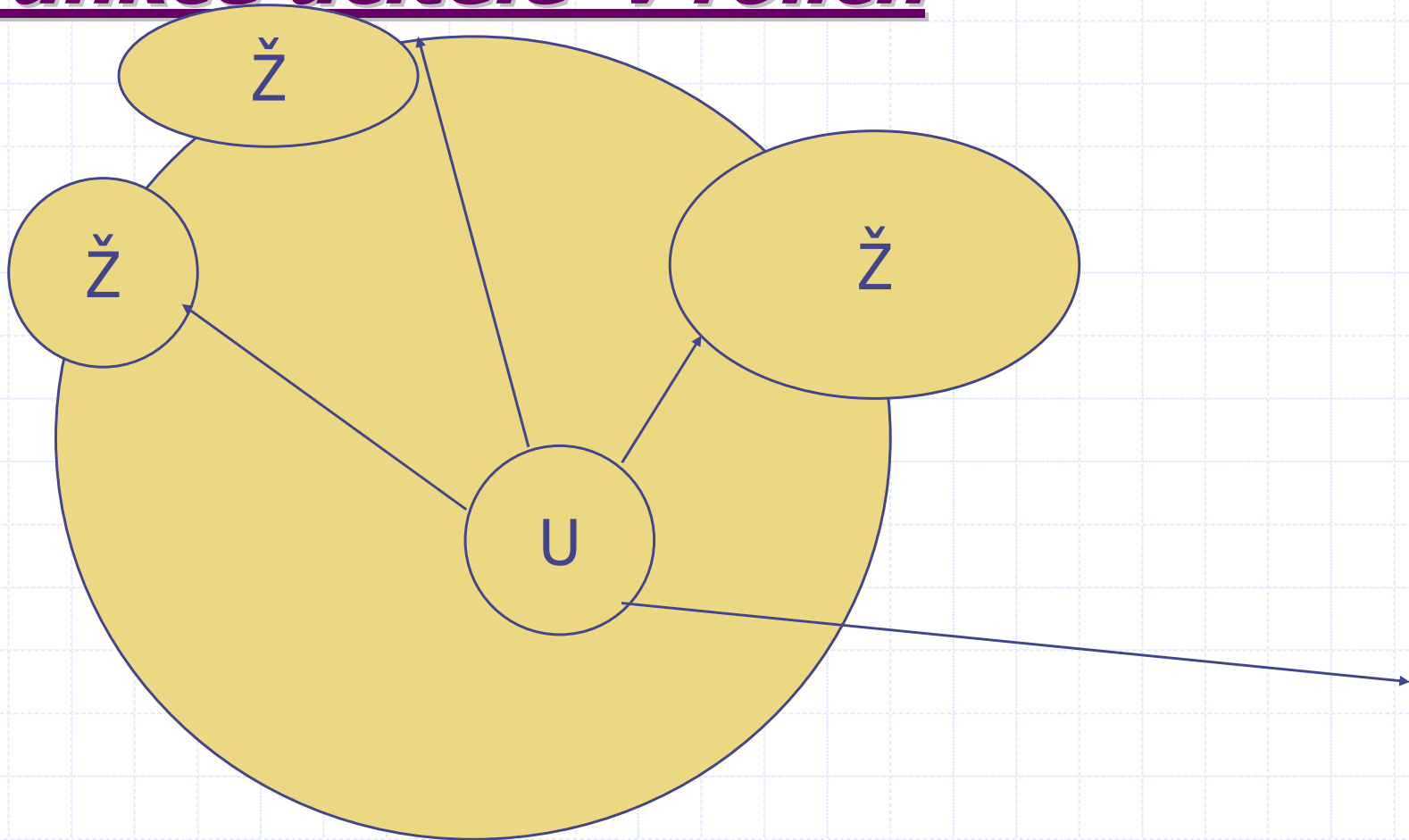
FUNKCE UČITELE

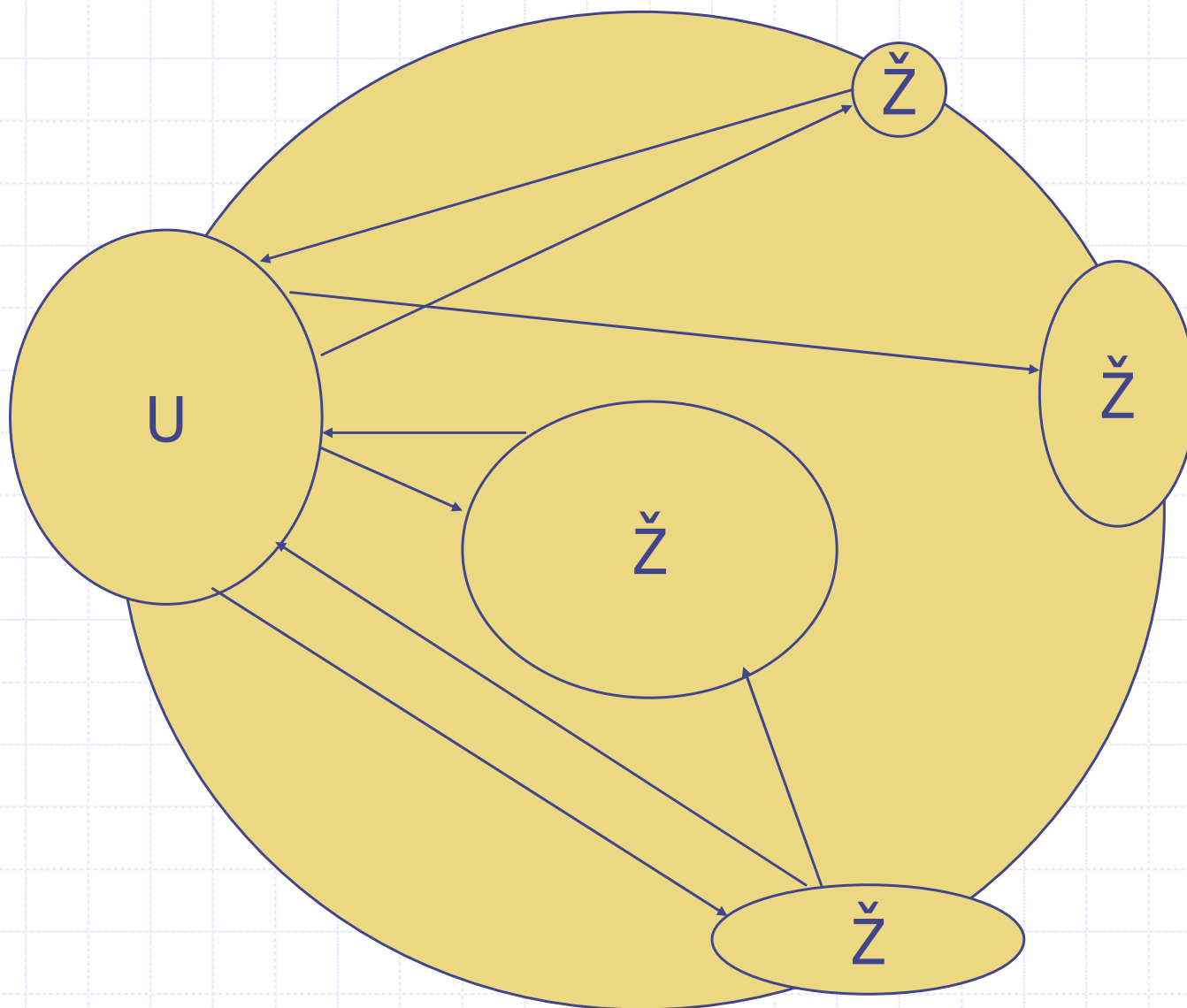
MOTIVAČNÍ
PLÁNOVACÍ
KOMUNIKAČNÍ
ŘÍDÍCÍ
ORGANIZAČNÍ
KONTROLNÍ
VYHODNOCOVACÍ

PEDEUTOCENTRICKÝ ZPŮSOB VÝUKY

◆ Funkce učitele v rolích

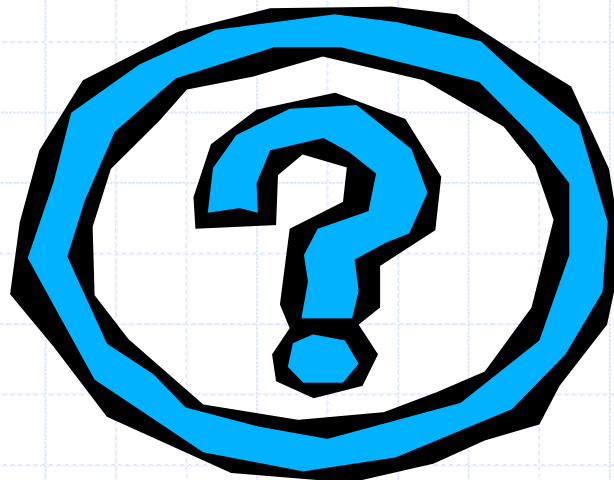
Pedocentrický způsob výuky

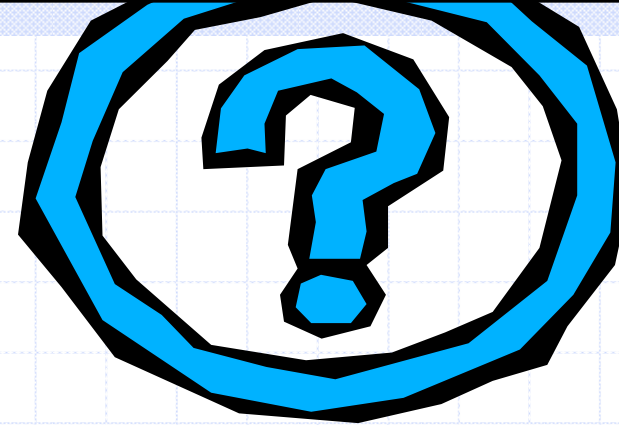
Doplňte funkce u vybraných forem výuky

pedeutocentrismus

pedocentrismus

FUNKCE UČITELE

◆ PEDEUTOCENTRICKÝ

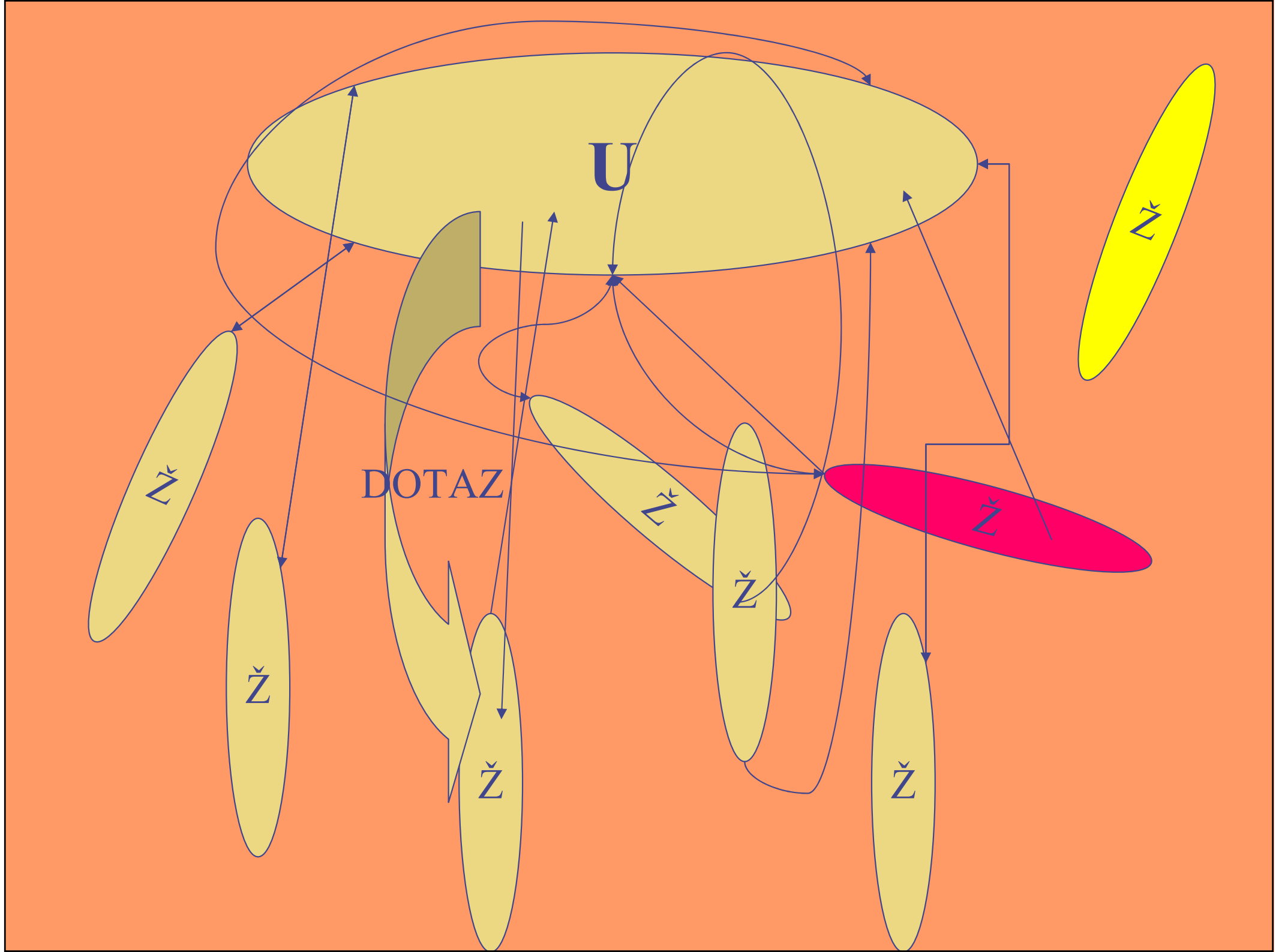
- ◆ PLÁNOVACÍ
- ◆ ORGANIZAČNÍ
 - ◆ ŘÍDÍCÍ
- ◆ MOTIVAČNÍ
- ◆ KOMUNIKAČNÍ
- ◆ KONTROLNÍ
- ◆ VYHODNOCOVACÍ

◆ PEDOCENTRICKÝ

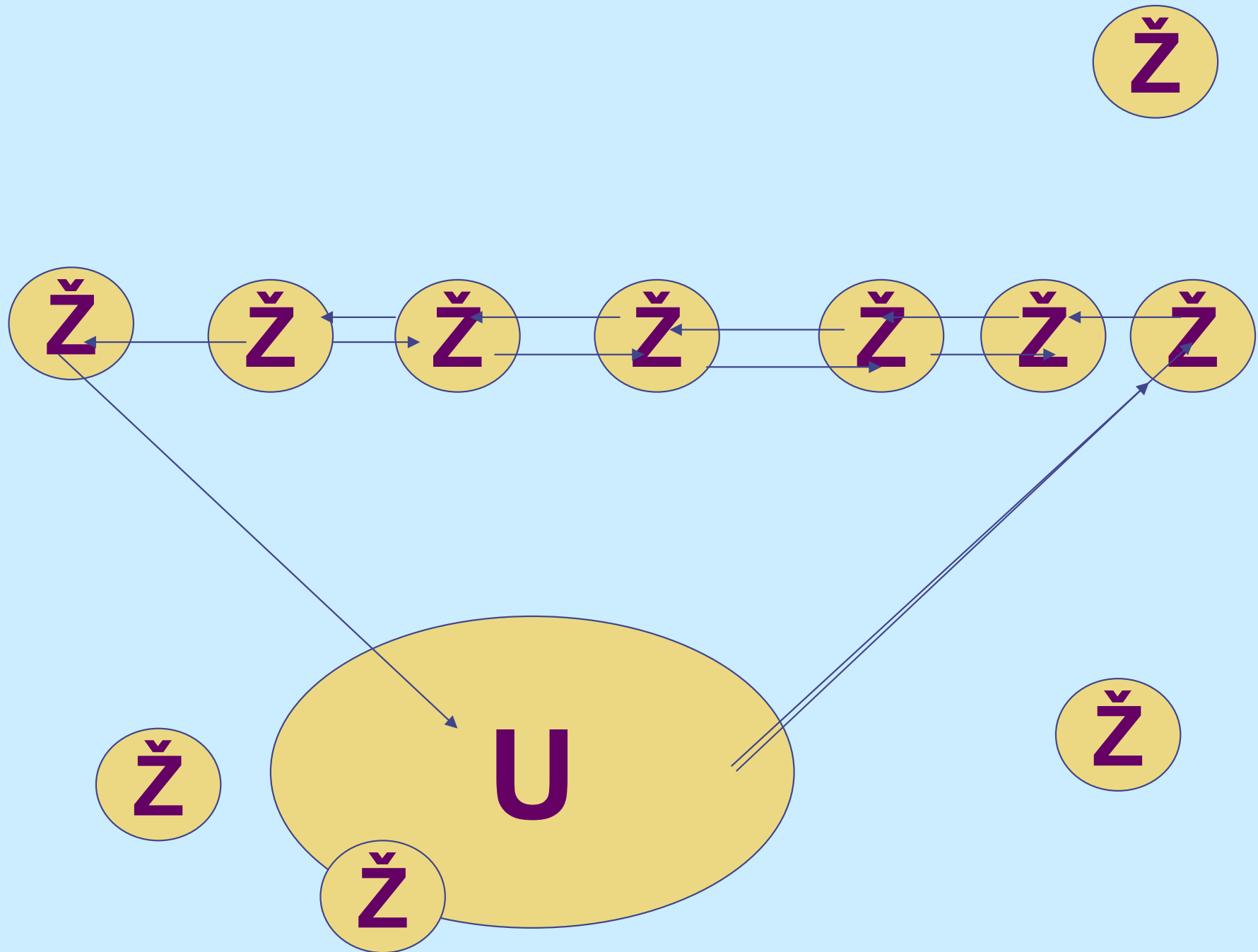
- ◆ MOTIVAČNÍ
- ◆ KOMUNIKAČNÍ
- ◆ ORGANIZAČNÍ
- ◆ PLÁNOVACÍ
- ◆ ŘÍDÍCÍ
- ◆ KONTROLNÍ
- ◆ VYHODNOCOVACÍ

REALIZACE VYUČOVAČÍ HODINY

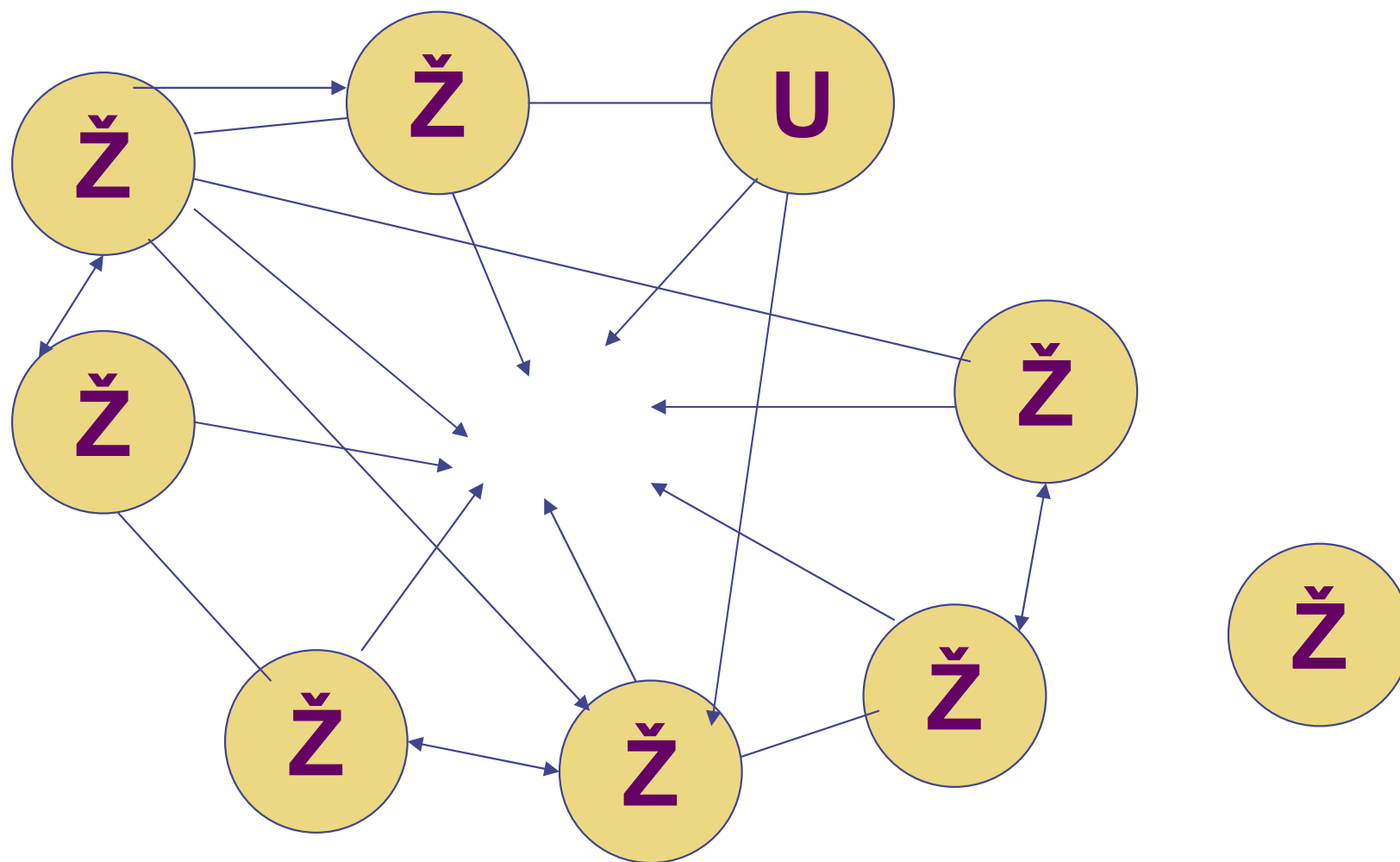
- ⇒ učitel jedná uvolněně, účelně a vzbuzuje svým chováním zájem o výuku
 - ⇒ vysvětlení podává učitel jasně a formou odpovídající potřebám a úrovni žáka
- ⇒ učitel klade otázky různého typu a srozumitelné šíře
 - ⇒ žáci se na hodině aktivně podílejí a dostávají příležitost organizovat svoji vlastní práci
- ⇒ učitel používá širokou škálu vhodných učebních činností
- ⇒ učitel dává najevo respekt k myšlení a názorům žáků a podporuje jejich vyjadřování a další rozvíjení
 - ⇒ - materiály a pomůcky jsou používány účelně
- ⇒ zadávaná činnost je přiměřená potřebám žáka

METODA ROZHOVORU

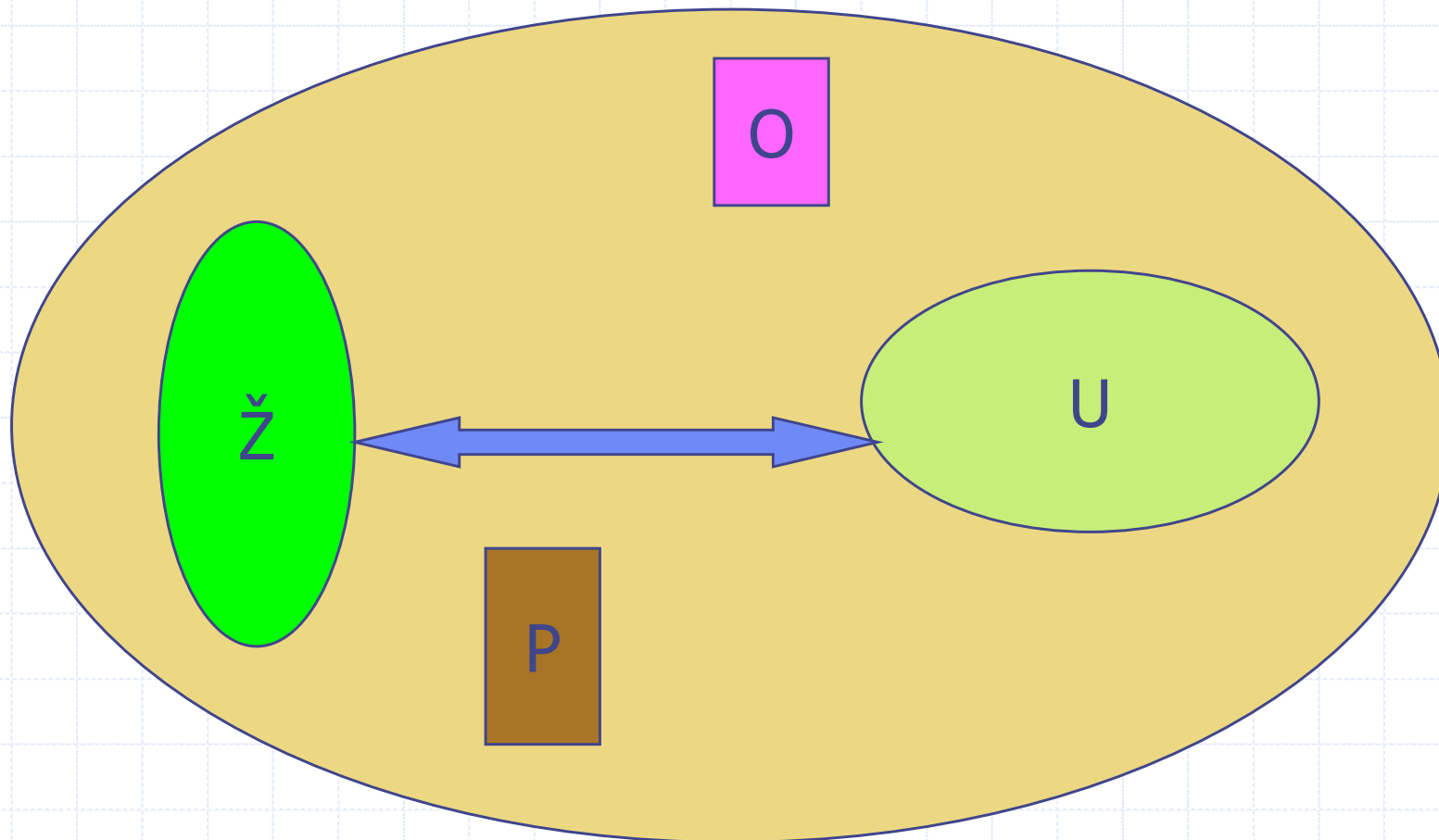

DISKUSE

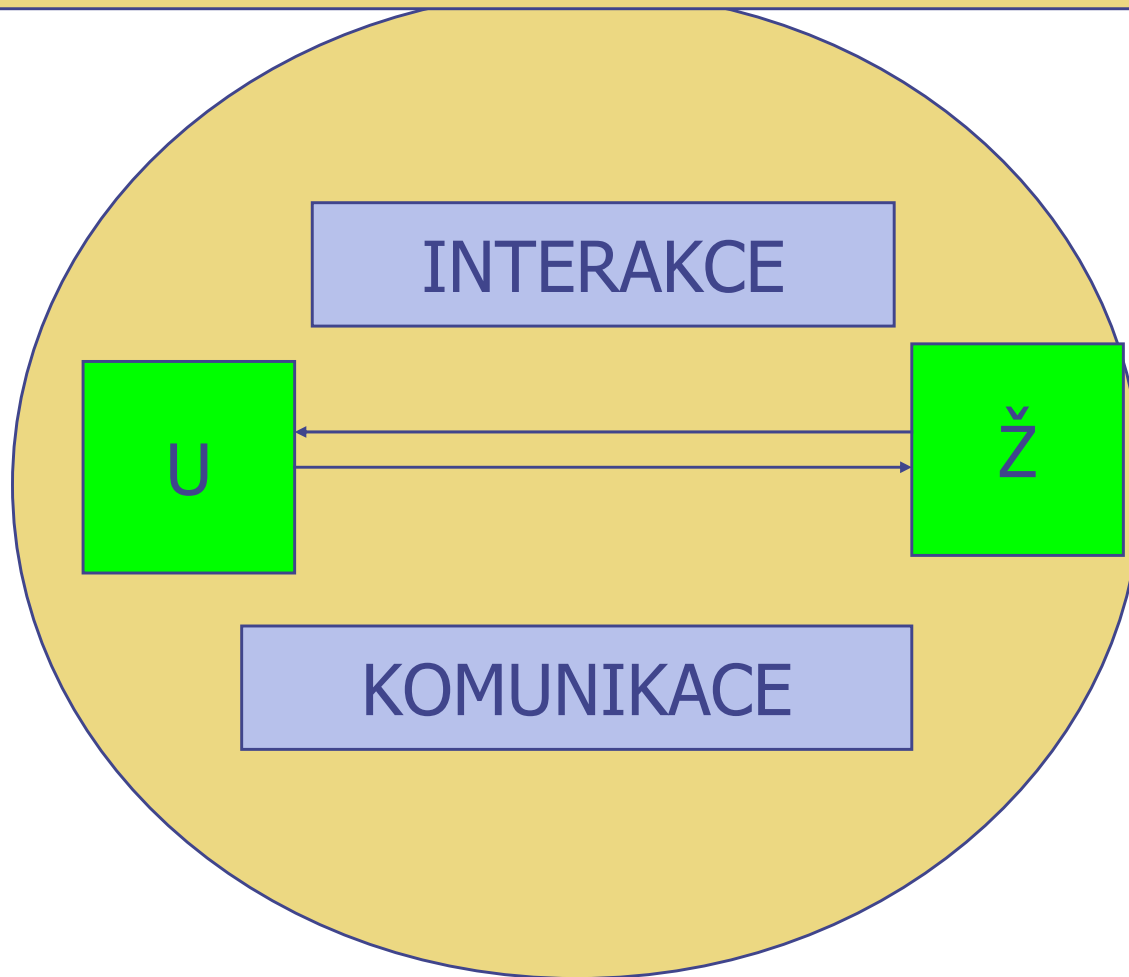

DIDAKTICKÝ ČTYŘÚHELNÍK

◆ **Postavení učitel - žák**

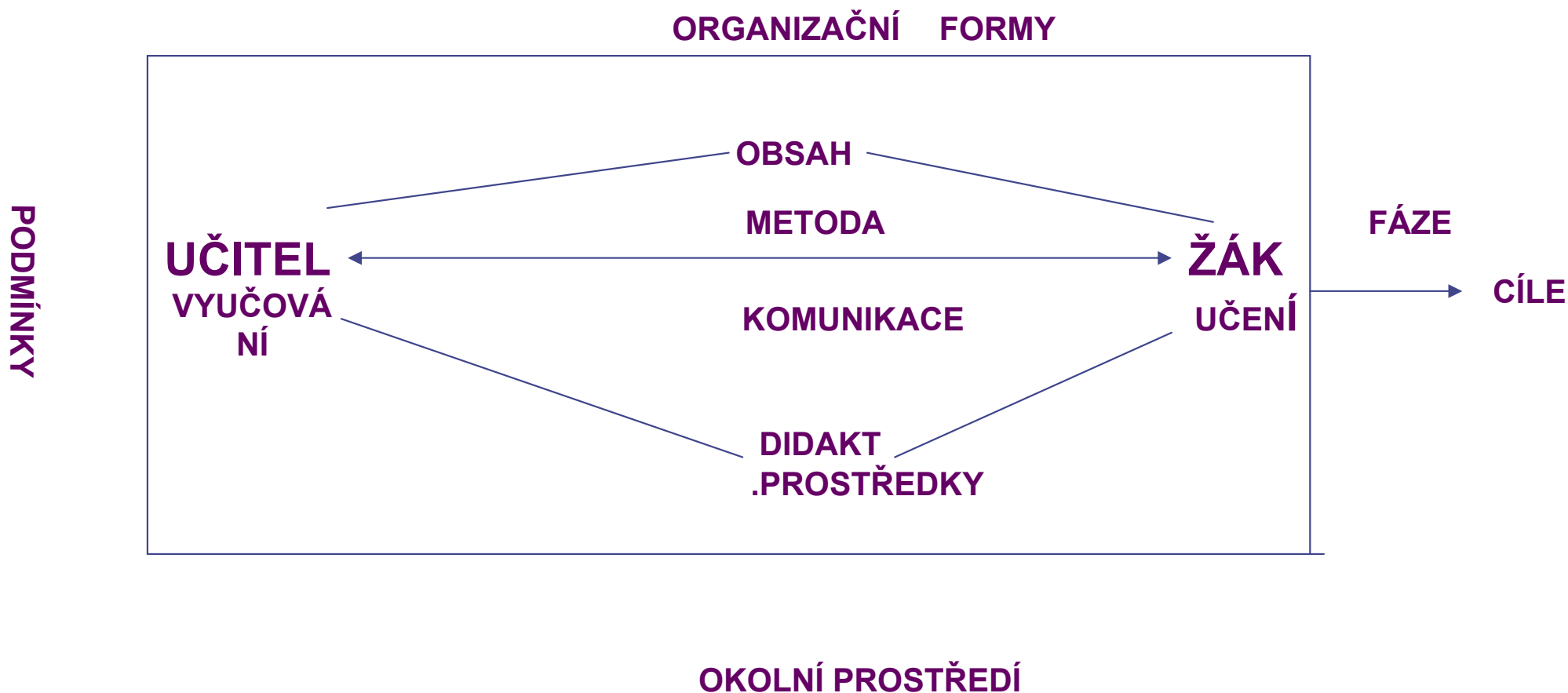

INTERAKTIVNÍ MODEL

PROCES VÝUKY

HUMANISTICKO - KREATIVNÍ

FÁZE PROCESU VÝUKY

Maňák, J. Teorie výukových metod., s.

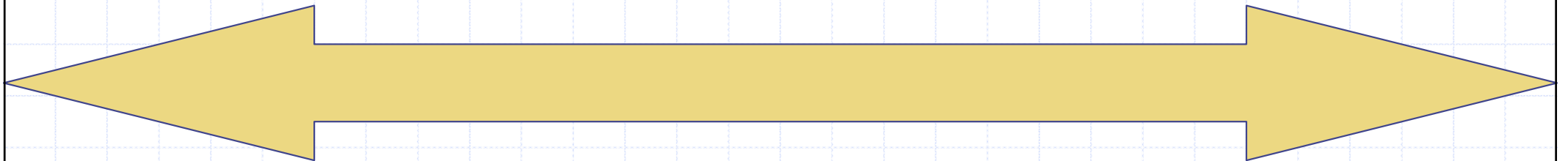
MOTIVACE

EXPOZICE

FIXACE

DIAGNÓZA

APLIKACE

FÁZE V PROCESU UČENÍ PLNÍCÍ ROZLIČNÉ FUNKCE NEZBYTNÉ PRO DOSAŽENÍ ÚSPĚCHU

◆ Podle R.M.GAGNÉ

◆ Podle GUYERA a ROTHHA

1. MOTIVAČNÍ FÁZE
2. FÁZE PŘEKÁŽEK
3. FÁZE POCHOPENÍ
4. FÁZE KONÁNÍ A CVIČENÍ
5. FÁZE PŘIPRAVENOSTI

1. **SIGNÁLNÍ UČENÍ** (emocionálně laděná reakce na signál)
2. **UČENÍ NA ZÁKLADĚ PODNĚTU A REAKCE** (předepsaná reakce na relativně přesně odlišený podnět)
3. **ŘETĚZENÍ** (spojení více podnětů a reakcí)
4. **VERBÁLNÍ ASOCIACE** (jde o učení řečových řetězců)
5. **MNOHONÁSOBNÁ DISKRIMINACE** (určitým způsobem reakce na určitý podnět)
6. **UČENÍ POJMŮ** (schopnost odpovídat jedinou reakcí na třídu podnětů)
7. **UČENÍ SE PRAVIDLŮM** (spojení pojmů a smyslové vztahy mezi pojmy)
8. **ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ** (řešení nových problémů s kombinací pravidel, které má k dispozici)

Belz,H,Siegrist,M.Klíčové kompetence a jejich rozvíjení.s.67-8

HIERARCHICKÝ MODEL PODLE GAGNÉ.R.M.

ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ (typ VIII.)

vyžaduje jako předpoklad : **PRAVIDLA** (typ VII)

jejich předpokladem jsou : **POJMY** (typ VI)

pro něž je potřebná : **MNOHONÁSOBNÁ DISKRIMINACE** (typ V)

která předpokládá : **VERBÁLNÍ ASOCIACE** (typ IV)

nebo jiné : **ŘETĚZENÍ** (typ III.)

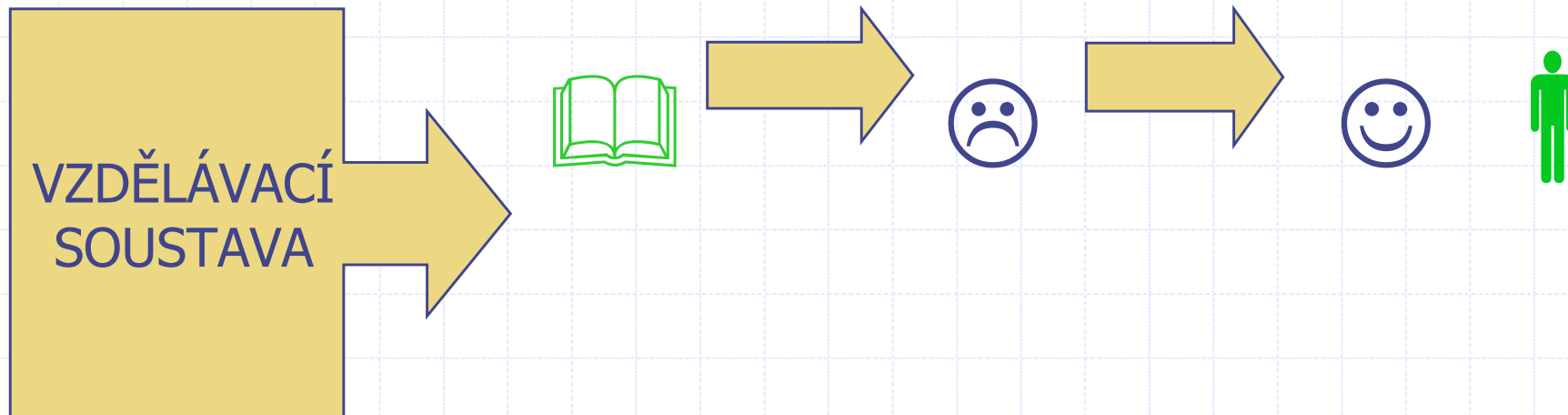
které vyžaduje jako předpoklad : **SPOJENÍ PODNĚT – REAKCE** (typ II)

přípravná fáze učení : **PODMÍNĚNÝ REFLEX – KLASICKÁ REAKCE NA PODNĚT** (typ I)

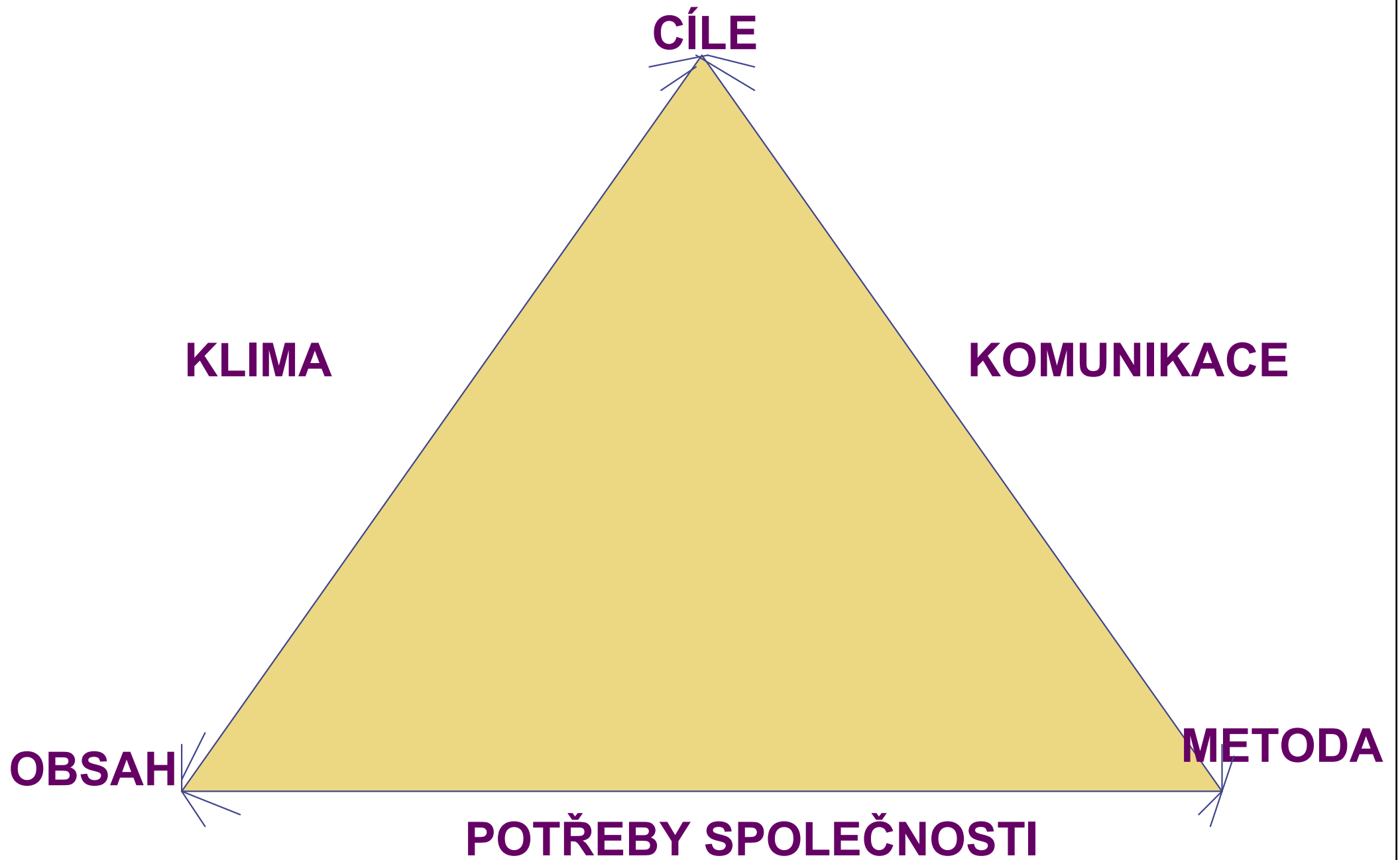
Robert M. Gagné tvrdí:

- ◆ *vzdělávací systém je soustavou, jejímž primárním posláním je zajistit u člověka **UČENÍ***
- ◆ *základní vstup v tomto systému vede k žákovi, výstupem jsou **ZMĚNY V CHOVÁNÍ ŽÁKA***
- ◆ *učitel je **ORGANIZÁTOREM PODMÍNEK UČENÍ...** tato učitelova řídicí **funkce** se nemění, stane-li se systém složitější tím, že se zapojí určité technické prostředky*

◆ R.M.Gagné : *Podmínky učení*. Praha, SNP 1975 S.226-227

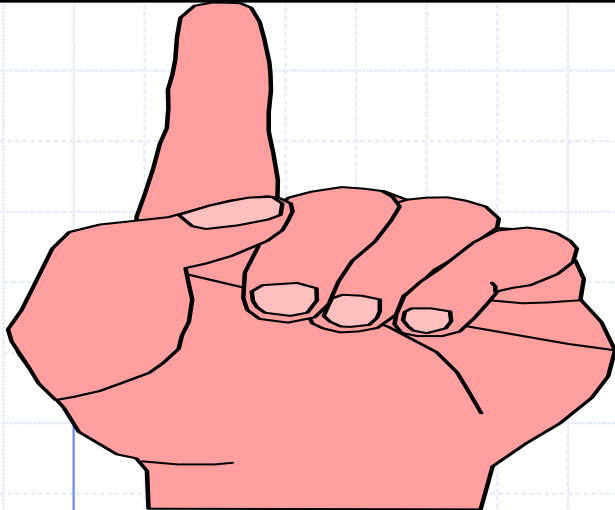

REALIZACE
CÍL – OBSAH – METODA

KLIMA TŘÍDY

- ⇒ je cílevědomě orientované na splnění úkolu, uvolněné a s jasným smyslem pro pořádek
- ⇒ učitel žáky podporuje a povzbuzuje k učení a dává jim najevo vysoká pozitivní hodnocení
- ⇒ vztahy mezi učitelem a žáky jsou do značné míry založeny na vzájemné úctě a dobrém uvolněném vztahu
 - ⇒ učitel poskytuje žákovi zpětnou vazbu a tím přispívá k budování a posilování jeho sebedůvěry
 - ⇒ vzhled učebny a její vybavení podporují kladné postoje žáka vůči vyučování a usnadňují činnosti, které se v ní realizují

KÁZEŇ

- ◆ řád je do značné míry založen na vytvoření kladného klimatu třídy a na dobré realizaci a řízení vyučovací hodiny
- ◆ učitel má přiměřenou autoritu ve třídě a žáci ji uznávají a přijímají
- ◆ učitel žákům vhodným způsobem sděluje pravidla a požadavky týkající se jejich chování
- ◆ při řešení nevhodného chování žáka se správným způsobem uplatňuje prověření případu
- ◆ učitel se vyhýbá konfrontacím a dovedně řeší situace, ve kterých konfrontace hrozí

HODNOCENÍ PROSPĚCHU ŽÁKA

- hodnocení práce žáka během hodiny provádí konstruktivně, vyhodnocené práce vrací včas
- zpětná vazba o dosažených výsledcích neslouží pouze k nalezení chyb a jejich opravě, ale také jako povzbuzení k dalšímu úsilí, udržení a posílení sebedůvěry, což zahrnuje radu, pomoc a individuální práci s konkrétními žáky
- učitel používá k hodnocení mnoho typově různých úkolů
- učitel si vede o práci a prospěchu záznamy různými způsoby
- žáci dostávají příležitost podílet se na hodnocení své práce a prospěchu
- učitel hodnotí učební dovednosti žáků a učební strategie, které používají

HODNOCENÍ PROSPĚCHU ŽÁKA pokračování

◆ o práci a výsledcích si vedeme záznamy dle vlastního výběru

◆ dejte dotyčnému příležitost, aby se podílel na hodnocení svojí práce, případně prospěchu

◆ využijte alternativních forem hodnocení

- bodový systém
- slovní hodnocení

▪ ale i pochvala stačí k pobídce

Doma:

• REFLEXE A SEBEREFLEXE **(EVALUACE) VLASTNÍ PRÁCE**

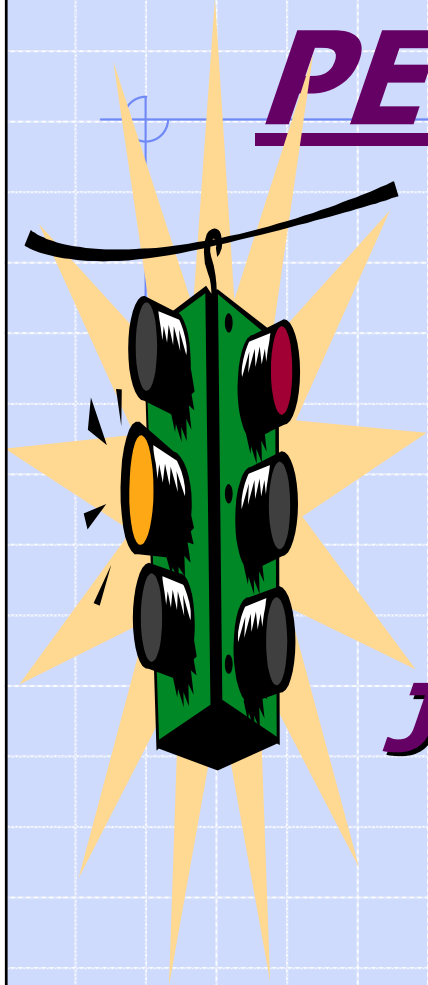
učitel hodnotí své hodiny s cílem přizpůsobit podle získaných poznatků budoucí plánování a praktickou činnost

učitel pravidelně uvažuje o své aktuální praxi a snaží se rozptylovat ty stránky své práce, které vyžadují další rozvoj

k hodnocení své praxe užívá učitel širokou škálu metod

učitel pravidelně prověřuje organizaci svého času a svých činností a zjišťuje, zda by nebylo možno je uspořádat tak, aby dosáhl větší účinnosti
učitel pravidelně reviduje svoje strategie a techniky

PEDAGOGICKÉ DESATERO

1.

**ZÁKLADEM NAŠÍ PRÁCE
JE POZITIVNÍ VZTAH K DÍTĚTI,
ŽÁKOVI,
UČENÍ,
KOLEGUM,
KE SVĚTU**

PEDAGOGICKÉ DESATERO

2.

**Podporujme
tvůrčí přístup žáků
k učení o poznávání,
rozvoj fantazie a tvořivosti**

PEDAGOGICKÉ DESATERO

3.

**Oslabujeme strach z nového či
neznámého,
učíme žáky zacházet s chybou,
posilujeme sebevědomí a
sebedůvěru žáka.**

PEDAGOGICKÉ DESATERO

4.

**Povzbuzujeme nedůvěru k autoritám,
uzavřeným řešením,
danosti - učíme
pochybovat,
hledat,
přesvědčovat se.**

PEDAGOGICKÉ DESATERO

5.

Uvádíme žáky do informačního systému.

PEDAGOGICKÉ DESATERO

6.

Vedeme žáky

**k neustálému hodnocení a sebehodnocení
k sebereflexi**

PEDAGOGICKÉ DESATERO

7.

Učíme žáky

**měnit myšlenky v činy,
dotahovat věci do konce,**

nebýt povrchní,

přesně formulovat,

dávat si konkrétní cíle,

odpovídající maximu osobních možností.

PEDAGOGICKÉ DESATERO

8.

**Vedeme žáky k aktivnímu poslouchání,
rozvoji komunikace,
pěstujeme rozvoj
celoživotních zkušeností.**

PEDAGOGICKÉ DESATERO

9.

Dopřejeme dětem:
dostatek volnosti a svobody,
učíme je demokratickému chování,
pěstujeme v nich potřebnou toleranci,
spoluodpovědnost
a odpovědnost k sobě samému.

PEDAGOGICKÉ DESATERO

10

Přistupujeme k dítěti, žákovi, studentovi jako k plnohodnotnému člověku, mající stejná lidská práva a povinnosti, jako k partneru na cestě za poznáním.

ZÁVĚR

Geoffrey Petty
doporučuje :

DISKUSE

DISKUSE

1.

**Projevujte opravdový zájem
o práci každého
a oceňujte hlavně osobní příspěvky žáka
k vyučování,
iniciativu
a jeho pokusy
se něčemu naučit.**

DISKUSE

2.

**Stanovte (po dohodě s žáky)
jasná pravidla
pro jejich chování a jednání,
která budou uplatňovat
spravedlivě
a důsledně.**

DISKUSE

3.

**Projevujte
žákům běžnou zdvořilou úctu tím,
že jim říkáte
„prosím a děkuji“,
oslovujete je jménem,
usmívejte se na ně,
hledte jim do očí
a mluvte s nimi individuálně.**

DISKUSE

4.

**Projevujte zájem
o názory,
pocity a potřeby žáků,
snažte se poznat
jejich vlastnosti,
povahu
a zájmy.**

DISKUSE

5.

**Mějte k učení a jeho
organizaci
profesionální přístup,
chod'te dobře upraveni,
pečlivě si plánujte
vyučovací hodiny,
osvojte si
klidný a sebejistý styl
práce.**

DĚKUJI ZA POZORNOST